

Vergaderjaar 2025–2026

33 009

Innovatiebeleid

35 334

Problematiek rondom stikstof en PFAS

Nr. 172

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, VISSERIJ, VOEDSEL-
ZEKERHEID EN NATUUR**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 september 2025

In het Tweeminutendebat Halfgeleiderindustrie van 24 september is de motie Thijssen ingediend die het kabinet verzoekt om alle verhandelde stikstofrechten te laten verlopen via een stikstofbank en deze primair in te zetten voor het legaliseren van PAS-melders, natuurherstel, woningbouw en economische investeringen met de hoogste maatschappelijke waarde.¹ Daarbij heeft de Minister van Economische Zaken toegezegd dat de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur uw Kamer een oordeel over deze motie zou doen toekomen. Via deze weg voldoe ik aan deze toezegging.

De belasting door stikstof is in veel Natura 2000-gebieden momenteel te hoog om stikstofgevoelige natuur te behouden en te herstellen. Dit zorgt ervoor dat belangrijke maatschappelijke en economische ontwikkelingen niet of erg moeizaam vergund worden. Dit vind ik, net als uw Kamer, zeer frustrerend.

Ik begrijp daarom ook heel goed dat er vanuit de Kamer gezocht wordt naar oplossingen. Dit waardeer ik ook. De door het lid aangedragen oplossing om alle verhandelde stikstofrechten te laten verlopen via een stikstofbank moet ik echter ontraden. Hier heb ik een aantal redenen voor die ik in deze brief graag uiteen zet.

Allereerst blijkt uit de evaluatie extern salderen, die in juni 2024 met uw Kamer is gedeeld, dat extern salderen relatief weinig voorkomt, omdat het proces om te komen tot extern salderen op dit moment erg ingewikkeld is.² Als extern salderen voorkomt, blijkt dat de meeste extern saldeertransacties al worden gefaciliteerd via een stikstofbank, de SSRS-bank. Bij extern salderen buiten de SSRS-bank om, vindt extern salderen het meeste plaats tussen agrarische bedrijven onderling.

¹ Kamerstuk 33 009, nr. 169

² Kamerstuk 35 334, nr. 300

Wanneer deze particuliere transacties via een stikstofbank verlopen, is de kans aanwezig dat saldogevers niet overgaan tot een transactie, omdat zij worden beperkt in de keuzevrijheid aan wie en voor welk doel zij de ruimte beschikbaar stellen. De motie zal daarom niet direct leiden tot meer stikstofruimte, maar perkt juist de kansen van allerlei projecten op stikstofruimte om te gebruiken voor toestemmingverlening in alle sectoren verder in.

Daar komt bij dat als er ruimte geregistreerd staat in een bank, dit niet direct betekent dat de ruimte kan worden ingezet voor toestemmingverlening. Dit heeft meerdere redenen. Voor de banken die gevuld zijn, is er niet altijd genoeg ruimte op de juiste locatie beschikbaar. Als er voldoende ruimte op de juiste locatie beschikbaar is, kan de ruimte alleen voor toestemmingverlening gebruikt worden als het bevoegd gezag additionaliteit kan aantonen. Dit is momenteel bijzonder ingewikkeld. Een, door regelingen gevulde, bank is op dit moment helaas geen garantie dat de ruimte gebruikt kan worden om ontwikkelingen te faciliteren.

Het kabinet wil extern salderen weer mogelijk maken. Via de Ministeriële Commissie Economie en Natuurherstel wordt gewerkt aan het vlottrekken van de vergunningverlening, waardoor op termijn extern salderen eenvoudiger wordt.

Tot slot

Ik begrijp de wens van de Kamer om maatschappelijke en economische activiteiten doorgang te laten vinden. En ik deel deze wens. Ik deel alleen niet dat het inperken van extern salderen door alle verhandelde stikstofrechten te laten verlopen via een stikstofbank de manier is om het gezamenlijke doel te behalen, namelijk het faciliteren van economische en maatschappelijke ontwikkelingen. Het inperken van extern salderen verkleint de kansen van alle initiatiefnemers zonder dat het PAS-melders helpt of de voortgang van bepaalde projecten vergroot.

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
F.M. Wiersma